

**PRIJEDLOG ZAKONA O POLICIJSKIM POSLOVIMA
I OVLASTIMA**

Zagreb, svibanj 2009.

PRIJEDLOG ZAKONA O POLICIJSKIM POSLOVIMA I OVLASTIMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 41/2001 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Prijedlog Zakona o policijskim poslovima i ovlastima (u daljnjem tekstu: Zakon), izrađen je u cilju poboljšanja djelotvornosti rada policije, poboljšanja zaštite temeljnih prava i sloboda, te osuvremenjivanja ustroja policijskih poslova.

Posebno se vodilo računa o usklađivanju najvažnijeg izvora pravila policijskog postupanja s međunarodnim standardima i sa sustavima policijskog zakonodavstva u europskim zemljama. Pri uređenju novih pravila o provođenju policijskih poslova i policijskih ovlasti imao se u vidu i novi poredak odnosa u represivnim postupcima, prije svega kaznenom i prekršajnom postupku.

Zakon je izrađen uz uvažavanje međunarodnih izvora među kojima su posebno važni:

- Deklaracija o policiji – Rezolucija *Res 690/1979*, Parlamentarne skupštine Vijeća Europe;
- Preporuka Odbora ministara Vijeća Europe Rec (2001)10, koja kao prilog sadrži Europski kodeks policijske etike (na čijim je temeljima izrađen odgovarajući hrvatski Kodeks policijske etike);
- Preporuku R(87)15 o uređenju uporabe osobnih podataka u sektoru policije;
- Druge preporuke Odbora ministara Vijeća Europe;
- 10 temeljnih načela uporabe sile i vatrenog oružja od strane službenika koji provode pravo (*10 Basic Principles on the use of Force and Firearms by Law Enforcement officials*), prihvaćenih na VIII. Kongresu UN o suzbijanju kriminaliteta i postupanju s osuđenima, Havana od 27. VIII. - 7. IX. 1990;

Također se u pripremi Zakona razmotrilo više inozemnih izvora (i nacрта) među kojima valja spomenuti:

- *The Police (Conduct) Regulations 2004* Ujedinjenog Kraljevstva;
- Bavarski *Gesetz über die Aufgaben und Befugnisse der Bayerischen Staatlichen Polizei (Polizeiaufgabengesetz - PAG)* iz 1990;
- Austrijski *Sicherheitspolizeigesetzes (SPG)* iz 2007;
- *Polislag*, Švedski zakon o policiji, 1999.
- *Police Act of the Republic of Hungary, Act XXXIV of 1994. on the Police, Rendörseg, Police.*
- *Policy Statement use of Deadly Force -Resolution 14. US. department of justice policy on use of deadly force, The Criminal Law Reporter , The Bureau of National Affairs. Inc. Volume 58, No. 4. October 24. 1995.*

- *Die Musterdienstanweisung über den Gebrauch der Schusswaffe durch die Polizei von 1976. (Švicarska).*
- *Die Musterentwurf eines einheitlichen Polizeigesetzes des Bundes und der Länder in der Fassung des Vorentwurfs zur Änderung des MEPolG (Stand: 25 11 1977).*

Zakon mijenja dosadašnje uređenje koje je bilo koncipirano na sveobuhvatnom policijskom zakonu. Zakon o policiji ("Narodne novine" broj: 129/2000. i 41/2008.) sadrži organizacijske, postupovne, stegovne i odredbe o radnim odnosima. Materija koju uređuje ovaj Zakon, predmet je uređenja u člancima 16. – 78. Zakona o policiji. Izdvajanje pravila postupanja u Zakonu, zasebnim uređenjem policijskih poslova i policijskih ovlasti, Zakon slijedi pristup značajnog broja europskih zemalja.

Svrha je Zakona težnja da policijsko postupanje bude uokvireno zakonom, jasno uređeno, ali jednostavnije, brže i ekonomičnije. Policijski posao mora biti precizno uređen, posebno u situacijama u kojima se njegovim obavljanjem zahvaćaju temeljna prava i slobode, ali također i onda kad su baš ta prava i slobode povod i predmet zaštite koja se ostvaruje provođenjem policijskog posla.

Uređenje kojemu smjera Zakon, ključna je komponenta vladavine prava. U tom smislu, nastojalo se prije svega precizno urediti značenje pojedinih pojmova. Katalog osnovnih pojmova doveo je do toga da se ti najvažniji pojmovi u odredbama Zakona uvijek uređuju jednoznačno točno sukladno pojmovnom određenju i vodeći računa o bliskim područjima koja uređuju drugi propisi (npr. Pravila kaznenog i prekršajnog postupka). Time je u tom vrlo važnom području Zakon pridonio pravnoj sigurnosti.

Policija je jedina, među tijelima državne vlasti, koja raspolaže fizičkom prisilom. Tu prisilu mora i može ostvarivati u strogim okvirima propisanim zakonima i na način koji se uređuje na temelju zakonske ovlasti.

Zakon uređuje policijske poslove i policijske ovlasti kojima se obavljaju ti poslovi. U izloženom smislu Zakon je središnji, ali ipak ne i jedini izvor koji propisuje policijske poslove i policijske ovlasti. Drugi zakoni mogu samo iznimno, propisati pojedini policijski posao i policijsku ovlast.

Uređenje policijskih poslova bitno je za učinkovito otkrivanje kaznenih djela za koja se progoni po službenoj dužnosti i prekršaja, zatim za rad drugih tijela, prije svega državnog odvjetništva i time općenito za djelotvornu zaštitu prava i sloboda građana, njihove imovine, poretka odnosa u državi i drugih temeljenih vrijednosti. Zakon, naime, uređuje iznimno važan sustav radnji kojima se postupa u otkrivanju kaznenih djela za koja se progoni po službenoj dužnosti i prekršaja i njihovih počinitelja, ali i poduzimanju mjera otklanjanja opasnosti i sprječavanja kaznenih djela i prekršaja. Na taj način Zakon postaje jedan od najvažnijih izvora koji uređuju postupanje policije u obje ključne komponente njena djelovanja: preventivnoj i represivnoj.

Posebnu važnost ima okolnost da Zakon uređuje postupanje policije prije poduzimanja radnji uređenih pravilima kaznenog postupka. Time Zakon upotpunjuje cjelinu zakonskog uređenja u kojoj središnje mjesto imaju pravila kaznenog postupka.

Zakon razvrstava policijske poslove u 13 skupina (predviđajući mogućnost da se pojedini posao propiše drugim zakonom). Za provođenje policijskih poslova propisuje 25 policijskih ovlasti (ostavljajući i ovdje mogućnost da se policijska ovlast propiše drugim zakonom).

Među načelnim odredbama Zakon posebno propisuje: a) taksativnost polazišta obavljanja policijskog posla (službena dužnost, nalog, zapovijed), b) razmjernost povoda i cilja obavljanja policijskog posla, c) obveznu primjenu mjere kojom se isti cilj postiže manjim zahvatom u prava i slobode, d) pravo odbijanja izvršenja nezakonitog naloga, e) opću dužnost otklanjanja opasnosti, f) suradnju s drugim subjektima itd.

Policijske ovlasti Zakon uređuje cjelovito i sustavno. Nastoji se prije svega da uređenje obuhvati ovlasti kojima policija redovito ostvaruje ciljeve otklanjanja opasnosti, sprječavanja počinjenja kaznenih djela za koja se progoni po službenoj dužnosti i prekršaja, te suradnje s drugim tijelima i građanima. Zakon time postaje temeljni izvor pravila policijskog postupanja.

Na radnje koje policija poduzima prema drugim propisima (prije svega prema pravilima kaznenog i prekršajnog postupka), odredbe Zakona se primjenjuju supsidijarno: ako nema posebnih pravila u navedenim propisima, primjenjuju se odredbe Zakona. Na taj način Zakon ima ključnu važnost i za obavljanje dokaznih i drugih radnji uređenih posebnim propisima.

Zakon je podijeljen u šest glava, a uz to sadrži i prijelazne i završne odredbe. Ukupno ima 107 članaka. Način provođenja policijskih ovlasti, suradnju s državnim odvjetništvom i neka druga pitanja u skladu s odredbama Zakona, valja urediti podzakonskim pravilima. Najopsežnija cjelina su odredbe o policijskim ovlastima (članci 13. – 102.). Međutim, značajne razlike u odnosu na sadašnje uređenje, su i u uređenju nekih drugih propisa.

Takav pristup ima značajne prednosti jer omogućuje bolje i detaljnije usklađivanje s drugim propisima čime pridonosi koherenciji zakonskog uređenja. Uz to, podzakonskim se aktima uređuje provedba policijskih ovlasti, a time bitno pridonosi cjelovitom zakonskom uređenju područja koje je bitno za zaštitu ljudskih prava. Posebne ovlasti za donošenje podzakonskih akata imaju Vlada i ministar.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu.

PRIJEDLOG ZAKONA O POLICIJSKIM POSLOVIMA I OVLASTIMA

Glava I. Uvodne odredbe

Članak 1.

- (1) Ovaj Zakon uređuje policijske poslove i policijske ovlasti.
- (2) Policijske poslove obavlja i policijske ovlasti primjenjuje policija prema odredbama ovog Zakona:
 1. radi sprječavanja i otklanjanja opasnosti i
 2. u kriminalističkim istraživanjima.
- (3) Pojedini policijski posao i policijska ovlast, mogu se propisati i drugim zakonom.
- (4) Kad provodi dokazne radnje policija postupuje prema pravilima posebnih zakona, a ako nema posebnih pravila prema odredbama ovog Zakona.

Članak 2.

- (1) Pojedini izrazi u ovom Zakonu znače:
 1. Ministarstvo je Ministarstvo unutarnjih poslova;
 2. policija je služba Ministarstva sukladno zakonu;
 3. policijski službenik je službenik Ministarstva, kao i službenik strane policijske službe, koji je prema međunarodnom ugovoru, ovom i drugom zakonu, ovlašten obavljati policijske poslove, primjenom policijskih ovlasti;
 4. ministar je ministar unutarnjih poslova;
 5. glavni ravnatelj je glavni ravnatelj policije u Ministarstvu;
 6. opasnost je stanje bliske i izravne mogućnosti nastupanja štete za zaštićeno dobro;
 7. kriminalističko istraživanje je ukupnost policijskih ovlasti koje se prema ovom Zakonu poduzimaju kada postoji sumnja da određena osoba priprema ili je počinila kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaj ili postoji sumnja da određena pojava ugrožava ili bi mogla ugroziti živote ljudi, njihova prava, slobodu, sigurnost, nepovredivost ili imovinu, te radi otkrivanja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti i prekršaja, pronalaženja počinitelja, sprječavanja da se počinitelj ne sakrije ili ne pobjegne, da se otkriju i osiguraju tragovi i predmeti koji mogu poslužiti pri utvrđivanju činjenica i da se prikupe obavijesti koje mogu biti od koristi za uspješno vođenje kaznenog ili prekršajnog postupka;
 8. dokazna radnja je radnja uređena posebnim zakonom;
 9. policijski posao je posao određen ovim i drugim zakonom, a obavlja se primjenom policijskih ovlasti;
 10. policijska ovlast je ovlast određena ovim i drugim zakonom;
 11. istražitelj je policijski službenik kojega uz prethodno pribavljeno mišljenje glavnog državnog odvjetnika imenuje glavni ravnatelj;
 12. pritvorska jedinica je posebna prostorija u kojoj boravi uhićena osoba i osoba protiv koje je određen pritvor;
 13. pritvorski nadzornik je policijski službenik raspoređen na to radno mjesto;
 14. podatak je zapis i drugi materijal u smislu članka 2. stavka 1. podstavka 1. Zakona o tajnosti podataka;
 15. protuteroristička zaštita je kemijska, biološka, radiološka, nuklearna, protueksplozijska, protudiverzijska i protuprislušna zaštita;

16. zbirka je sustav obrađenih i pohranjenih podataka;
17. informacijski sustav Ministarstva je Informacijski sustav Ministarstva unutarnjih poslova;
18. nalog je pisana ili usmena naredba koju u zakonom propisanim slučajevima policiji upućuje državni odvjetnik, sud ili drugo nadležno tijelo;
19. zapovijed je pisana ili usmena naredba koju upućuje nadređeni policijski službenik drugom policijskom službeniku sukladno ovom Zakonu;
20. zahtjev je pisano traženje koje u zakonom propisanim slučajevima policiji upućuje nadležno tijelo;
21. zajednička istraga je postupanje policije u suradnji s inozemnom policijom radi prikupljanja podataka o kaznenom djelu i počinitelju.

(2) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, za osobe u muškom rodu, uporabljeni su neutralno i odnose se na muške i ženske osobe.

Glava II.

Policijski poslovi i opća pravila njihova obavljanja

Članak 3.

(1) Policijski poslovi prema ovom Zakonu su:

1. zaštita života, prava, slobode, sigurnosti i nepovredivosti osobe;
2. zaštita javnog reda i mira te imovine;
3. sprječavanje kaznenih djela i prekršaja, njihovo otkrivanje i prikupljanje podataka o tim djelima i počiniteljima;
4. traganje za počiniteljima kaznenih djela za koja se progoni po službenoj dužnosti i prekršaja i njihovo dovođenje nadležnim tijelima;
5. traganje za imovinskom koristi stečenoj kaznenim djelom;
6. nadzor i upravljanje cestovnim prometom;
7. protueksplozijska zaštita;
8. poslovi sa strancem;
9. nadzor državne granice;
10. poslovi zaštite zračnog prometa propisani posebnim zakonom;
11. poslovi na moru i unutarnjim plovnim putovima iz nadležnosti policije;
12. osiguranje i zaštita osoba, objekata i prostora;
13. postupanje s uhićenikom i pritvorenikom.

(2) Policijski poslovi obavljaju se primjenom policijskih ovlasti.

Članak 4.

(1) Policijski službenik obavlja policijski posao i primjenjuje policijske ovlasti:

1. po službenoj dužnosti;
2. na temelju zapovijedi nadređenog;
3. na temelju naloga državnog odvjetnika, suda ili drugog nadležnog tijela kad je to propisano zakonom.

(2) Nalog i zapovijed za obavljanje policijskog posla moraju biti utemeljeni na zakonu, jasni i određeni, a pri njihovu izdavanju mora se imati u vidu razmjer između povoda i cilja obavljanja policijskog posla.

(3) Policijski službenik će odbiti izvršiti nalog ili zapovijed za koje je očito da se njihovim izvršenjem čini kazneno djelo. O odbijanju naloga ili zapovijedi policijski službenik će odmah izvijestiti višeg nadređenog, višeg državnog odvjetnika, predsjednika suda ili čelnika drugog nadležnog tijela.

Članak 5.

(1) Policijski službenik postupa imajući u vidu razmjer između povoda i cilja obavljanja policijskog posla.

(2) Policijski službenik će uvijek primijeniti policijsku ovlast kojom se manje zahvaća u slobode i prava čovjeka, a postiže cilj obavljanja policijskog posla.

Članak 6.

(1) Policija će, sukladno mogućnostima, poduzeti hitne mjere nužne za otklanjanje izravne opasnosti za ljude i imovinu, ako je očigledno da te mjere ne može pravodobno poduzeti nadležno tijelo.

(2) Policijski službenik će i izvan službe poduzeti radnju spašavanja života i zaštite osobne sigurnosti ljudi i imovine.

Članak 7.

(1) Policija u skladu sa zakonom, na zahtjev suda, državnog odvjetnika ili državnog tijela pruža pomoć ako se prilikom provođenja radnje opravdano očekuje pružanje otpora.

(2) Pod uvjetima iz stavka 1. ovog članka, policija na njihov zahtjev, pruža pomoć i drugim pravnim osobama s javnim ovlastima.

(3) Ako drukčije nije propisano zakonom, zahtjev iz stavka 1. i 2. ovog članka podnosi se čelniku policijske uprave, najmanje osam dana prije obavljanja službene radnje. Čelnik policijske uprave obavještava podnositelja o odobrenju i načinu pružanja pomoći ili o razlozima odbijanja zahtjeva, najkasnije tri dana prije službene radnje.

Članak 8.

(1) Policija surađuje s državnim tijelima, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnim osobama koje imaju javne ovlasti, u poduzimanju mjera radi ostvarenja sigurnosti građana i imovine.

(2) Policija surađuje i s drugim tijelima, organizacijama, zajednicama, nevladinim organizacijama, građanskim udrugama i građanima radi razvijanja partnerstva u sprječavanju i otkrivanju nedopuštenog ponašanja i njegova počinitelja, te otklanjanja opasnosti.

(3) Radi ostvarivanja ciljeva iz stavka 1. i 2. ovog članka policija može zaključivati sporazum o suradnji.

Članak 9.

(1) Policija prema vlastitoj odluci ili na zahtjev građana, izravno ili putem sredstava javnog priopćavanja, informira o događajima i pojavama iz svoga djelokruga, koja su od interesa za građane te o mjerama koje se poduzimaju.

(2) Policija izravno informira građane i pravne osobe o pitanjima iz svoga djelokruga za čije rješavanje postoji njihov osnovani interes.

(3) Izvješća i informacije iz stavka 1. i 2. ovoga članka daje ministar ili osoba koju on za to ovlasti.

(4) Davanje informacija iz stavka 1. i 2. ovoga članka uskratit će se ili odgoditi kada se radi o klasificiranom podatku.

Članak 10.

Policija u obavljanju policijskih poslova, surađuje s inozemnom policijom i drugim tijelima, na način predviđen međunarodnim ugovorom ili posebnim zakonom.

Članak 11.

Izvide kaznenih djela za koja se progoni po službenoj dužnosti i prekršaja, policija poduzima kriminalističkim istraživanjem sukladno ovom Zakonu i propisima donesenim na temelju ovog Zakona.

Članak 12.

(1) Glavni ravnatelj ili osoba koju on ovlasti, u skladu sa zakonom, može pisanim nalogom odrediti prikrivanje policijskog posla. Prikrivanje se može odnositi na pravni posao, pravnu i fizičku osobu, tijelo državne vlasti i sredstva komuniciranja.

(2) Policijski službenik i druga osoba koja je sudjelovala u prikrivenom policijskom poslu, u okvirima naloga iz stavka 1. ovog članka, ne može se pozivati na odgovornost.

(3) Sredstva pribavljena postupanjem iz stavka 1. ovog članka, prihod su državnog proračuna.

Glava III.

Policijske ovlasti i opća pravila njihove primjene

Članak 13.

(1) Policijske ovlasti su:

1. prikupljanje, procjena, pohrana, obrada i korištenje podataka;
2. provjera i utvrđivanje identiteta osoba i predmeta;
3. prikupljanje obavijesti od građana;
4. pozivanje;
5. dovođenje i privođenje;
6. traganje za osobama i predmetima;
7. privremeno ograničenje slobode kretanja;
8. davanje upozorenja i naredbi građanima;
9. uporaba tuđeg prijevoznog sredstva i telekomunikacijskog uređaja;
10. privremeno oduzimanje, čuvanje i prodaja predmeta;
11. zaprimanje prijava, podnošenje kaznenih prijava i izvješća;
12. osiguranje mjesta događaja;
13. provjera uspostavljanja telekomunikacijskog kontakta;
14. poligrafsko ispitivanje;
15. pregled dokumentacije;
16. ulazak i pregled objekata i prostora;
17. ulazak u tuđi dom;

18. pregled osoba, predmeta i prometnih sredstava;
19. javno raspisivanje nagrade;
20. snimanje na javnim mjestima;
21. prikrivene policijske radnje;
22. uporaba sredstava prisile;
23. zaštita žrtava kaznenih djela i drugih osoba;
24. provjera zastave, progon, zaustavljanje, uzapćenje i sprovođenje plovnog objekta;
25. druga ovlast propisana zakonom.

(2) Policijsku ovlast primjenjuje policijski službenik.

Članak 14.

- (1) Policijski službenik primjenjuje policijsku ovlast u skladu s Ustavom i zakonom.
- (2) Policijski službenik je dužan poštivati dostojanstvo, ugled i čast svake osobe, kao i druga temeljna prava i slobode čovjeka. Posebno obzirno policijski službenik postupa prema djeci, maloljetnim, starim i nemoćnim osobama, osobama s invaliditetom i prema žrtvi kaznenog djela i prekršaja.

Članak 15.

Policijski službenik obavlja policijski posao u službenoj odori, ako ovim zakonom ili drugim propisom nije drukčije propisano.

Članak 16.

- (1) Policijski službenik dužan je nositi odoru kad obavlja poslove održavanja javnog reda i mira, nadzora i upravljanja prometom na cestama, nadzora državne granice ili druge poslove prema propisima o načinu postupanja policije.
- (2) Poslove iz stavka 1. ovog članka policijski službenik može po zapovijedi nadređenog, obavljati u građanskom odijelu.

Članak 17.

- (1) Policijski službenik u građanskom odijelu, dužan je, prije početka primjene policijske ovlasti, predstaviti se pokazivanjem službene značke i službene iskaznice.
- (2) Policijski službenik u odori dužan je predstaviti se pokazivanjem službene značke i službene iskaznice na zahtjev osobe prema kojoj će primijeniti policijsku ovlast.
- (3) Iznimno, policijski službenik se neće predstaviti na način propisan stavcima 1. i 2. ovog članka, ako okolnosti primjene policijske ovlasti ukazuju da bi to moglo ugroziti postizanje njenoga cilja.
- (4) Čim prestanu okolnosti iz stavka 3. ovog članka, policijski službenik će se predstaviti na način propisan u stavku 1. i 2. ovog članka.
- (5) Odredbe stavaka 1. do 4. ovog članka ne primjenjuju se na postupanje policijskog službenika koji poduzima prikrivene policijske radnje ili koji prema posebnom zakonu poduzima posebne dokazne radnje.

Članak 18.

(1) Policijsku ovlast prema maloljetnim osobama, mlađim punoljetnim osobama i u predmetima kaznenopravne zaštite djece i maloljetnika, primjenjuje posebno osposobljen policijski službenik.

(2) Iznimno, policijsku ovlast primjenjuje drugi policijski službenik ako zbog okolnosti slučaja ne može postupati policijski službenik iz stavka 1. ovog članka.

(3) Policijska ovlast prema maloljetnoj osobi primjenjuje se u nazočnosti roditelja ili skrbnika, osim ako to zbog okolnosti nije moguće.

(4) Ako je roditelj ili skrbnik sumnjiv kao počinitelj kaznenog djela ili prekršaja na štetu maloljetne osobe policijska ovlast se primjenjuje u nazočnosti stručne osobe centra za socijalnu skrb, osim ako to zbog okolnosti nije moguće.

Članak 19.

Policijsku ovlast, policijski službenik primjenjuje i prema vojnoj osobi ako posebnim propisom nije drukčije određeno. O primjeni policijske ovlasti prema vojnoj osobi odmah će se obavijestiti vojna policija.

Članak 20.

(1) U odnosu na osobu s imunitetom, policijski službenik postupuje u skladu s međunarodnim ugovorom i posebnim propisom.

(2) O postupanju u odnosu na osobu s imunitetom, policijski službenik odmah obavještava nadređenog.

Članak 21.

(1) Policijski službenik je ovlašten nositi službeno oružje i streljivo.

(2) Službeno oružje i streljivo, kao i druga sredstva prisile, policijski službenik upotrebljava pod uvjetima i na način određen ovim Zakonom.

Članak 22.

(1) Policijski službenik može sudjelovati u obavljanju policijskih poslova u inozemstvu pod uvjetima određenim međunarodnim ugovorom.

(2) Policijskog službenika ne može se uputiti u inozemstvo radi obavljanja poslova iz stavka 1. ovog članka, bez njegove pisane suglasnosti.

(3) Na temelju prethodnog pisanog odobrenja ministra, policijski službenik strane države ili međunarodnog tijela može obavljati pojedini policijski posao na području Republike Hrvatske pod uvjetima određenim ovim Zakonom.

(4) Policijski službenik može poduzimati policijske poslove zajedno s policijskim službenikom strane države u okviru zajedničke istrage, kad je to propisano zakonom ili međunarodnim ugovorom. Ako drukčije nije propisano međunarodnim ugovorom, policijski službenik u zajedničkoj istrazi postupuje prema ovom Zakonu.

Glava IV. Pojedine policijske ovlasti

1. Prikupljanje, procjena, pohrana, obrada i korištenje podataka

Članak 23.

(1) Policija prikuplja podatke pod uvjetima i na način propisan zakonom o:

1. osobi od koje prijeti opasnost;
2. osobi kojoj prijeti opasnost;
3. nestaloj osobi;
4. osobi za koju postoje osnove sumnje da priprema ili je počinila kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaj;
5. nezakonito pribavljenoj imovinskoj koristi;
6. objektu, postrojenju ili pojavi od koje ili kojoj prijeti opasnost.

(2) Ako bi otkrivanjem identiteta osobe od koje je prikupljena obavijest, izložio tu ili drugu osobu ozbiljnoj opasnosti za život, zdravlje, tjelesnu nepovredivost ili imovinu, policijski službenik je dužan poduzeti mjere prikrivanja identiteta te osobe. O tim mjerama dužan je odmah izvijestiti nadređenog.

(3) U prikupljanju, obradi, pohrani i korištenju podataka policija posebno skrbi o zaštiti tajnosti podataka.

Članak 24.

(1) Policija vodi zbirke podataka neophodne za provedbu ovog Zakona. Prije unošenja podataka u zbirku, policijski službenik je dužan procijeniti pouzdanost izvora i vjerodostojnost podatka.

(2) Osobni podaci pohranjeni u zbirke mogu se koristiti samo u svrhu zbog koje je zbirka ustrojena, a u drugu svrhu samo ako je to propisano posebnim zakonom.

(3) Osobni podaci smiju se dostaviti inozemnim policijskim tijelima i određenim međunarodnim organizacijama na njihov zahtjev ako država kojoj se osobni podaci dostavljaju ima odgovarajuće uređenu zaštitu osobnih podataka, odnosno osiguranu adekvatnu razinu zaštite.

(4) Prije iznošenja osobnih podataka iz Republike Hrvatske, u slučaju kada postoji osnova za sumnju o postojanju odgovarajuće uređene zaštite osobnih podataka, odnosno osigurane adekvatne razine zaštite, pribavlja se mišljenje tijela nadležnog za zaštitu osobnih podataka.

Članak 25.

(1) Radi obavljanja policijskih poslova policija može tražiti osobne i druge podatke od državnih tijela i drugih osoba koji posjeduju te podatke ili su ovlašteni voditi zbirke podataka.

(2) Policija može sravnjivati podatke prikupljene sukladno stavku 1. ovoga članka, s podacima koje je ovlaštena prikupljati prema članku 24. ovog Zakona.

(3) Netočni podaci pohranjeni u zbirku moraju se ispraviti bez odgode. Ispravak se mora zabilježiti.

Članak 26.

(1) Osobni podaci u zbirkaama iz članka 24. ovoga Zakona čuvaju se:

1. u odnosu na osobe lišene slobode, pet godina nakon donošenja odluke o oduzimanju slobode,
2. u odnosu na osobe protiv kojih je pokrenut kazneni postupak, pet godina od isteka roka nastupa rehabilitacije ako osoba nije ponovo prijavljena, ili nastupa zastare kaznenog progona,
3. u odnosu na žrtve i oštećenike, pet godina nakon pokretanja kaznenog postupka ili nastupa zastare kaznenog progona,
4. u odnosu na osobe za kojima je izdana tjeeralica te osobe kojima je zabranjen ulazak u Republiku Hrvatsku, tri godine nakon zastare kaznenog progona za počinjeno kazneno djelo ili prekršaj,
5. u odnosu na osobe prema kojima je poduzeta provjera identiteta, pet godina od obavljene provjere,
6. u odnosu na osobe prema kojima je poduzeto utvrđivanje identiteta, deset godina nakon provedenog postupka provjere identiteta.

(2) Trajno se čuvaju podaci:

1. o operativnim saznanjima i izvorima saznanja,
2. o osobama pod posebnom policijskom zaštitom,
3. o događajima koji su dojavljeni policiji ili o kojima je policija saznala na drugi način.

(3) O uporabi sredstva prisile, podaci se čuvaju deset godina od uporabe tog sredstva.

(4) Ostali podaci u zbirkaama iz članka 24. ovog Zakona čuvaju se sukladno rokovima navedenim u evidenciji propisanoj Zakonom o zaštiti osobnih podataka.

Članak 27.

Ako drukčije nije propisano zakonom, podaci spremljeni u zbirci koja se vodi na informacijskom sustavu Ministarstva moraju se brisati bez odgode kad prestanu razlozi odnosno uvjeti radi kojih je osobni podatak unesen u odgovarajuće zbirke, kad njihovo pohranjivanje nije bilo dopušteno i protekom rokova propisanih posebnim zakonom.

Članak 28.

(1) Osoba čiji se podaci nalaze u zbirci ima, sukladno posebnom zakonu, pravo razgledavanja dijela zbirke o kojem je obavijest dostavljena tijelu nadležnom za zaštitu osobnih podataka.

(2) Iznimno, osobi iz stavka 1. ovog članka može se uskratiti pravo razgledavanja dijela zbirke ako bi to moglo uzrokovati štetne posljedice za svrhu prikupljanja podataka ili ugroziti drugu osobu.

Članak 29.

(1) Nadzor nad djelovanjem informacijskog sustava Ministarstva u kojem su pohranjene zbirke iz članka 24. ovoga Zakona, obavlja tijelo nadležno za zaštitu osobnih podataka sukladno zakonu kojim se uređuje zaštita osobnih podataka.

(2) Podaci pohranjeni u zbirke mogu se koristiti u znanstvene i statističke svrhe u skladu s posebnim propisima.

(3) Brojčani podaci o kaznenim djelima, prijavljenim i oštećenim osobama, kao i ostali brojčani podaci smiju se koristiti u statističke i analitičke svrhe u Ministarstvu.

2. Provjera i utvrđivanje identiteta osoba i predmeta

Članak 30.

(1) Policijski službenik provjerava identitet osobe:

1. koju treba uhititi, dovesti, zadržati ili uputiti nadležnim tijelima državne vlasti;
2. od koje prijeti opasnost za druge osobe ili imovinu;
3. nad kojom se obavlja pregled, očevid ili pretraga ili se poduzimaju druge zakonom propisane radnje;
4. koja se zatekne u tuđem domu, objektu i drugim prostorima ili u prijevoznom sredstvu u kojem se obavlja pregled, očevid ili pretraga, ako je provjera identiteta potrebna;
5. koja se zatekne u prostoru ili u objektu na kojem je privremeno ograničena sloboda kretanja, ako je provjera identiteta potrebna;
6. koja prijavljuje počinjenje kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaja ili počinitelje tih djela, odnosno daje obavijesti o tim djelima;
7. za koju postoji osnova sumnje da je počinitelj kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaja ili da je osoba za kojom se traga;
8. koja se zatekne na mjestu počinjenja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaja;
9. za koju je iz sigurnosnih razloga nužno utvrditi identitet;
10. koja bez opravdanog razloga prikuplja podatke o štíćenoj osobi, objektu ili prostoru u kojem se štíćena osoba nalazi;
11. na zahtjev službenih osoba tijela državne uprave, te pravne ili fizičke osobe u slučajevima postojanja okolnosti iz toče 1. - 10. ovog stavka, ili ako je vjerojatno da je ta osoba povrijedila njihovo pravo.

(2) Policijski službenik je dužan upoznati osobu s razlogom provjere njenog identiteta, osim ako drukčije nije propisano zakonom.

Članak 31.

(1) Provjera identiteta osobe iz članka 30. ovog Zakona provodi se uvidom u njenu osobnu iskaznicu ili uvidom u drugu javnu ispravu s fotografijom.

(2) Iznimno od stavka 1. ovog članka, provjera identiteta može biti provedena na temelju iskaza osobe čiji je identitet provjeren.

Članak 32.

(1) Policijski službenik može prikriveno provjeriti identitet osobe za koju postoje osnove sumnje da bi mogla biti počinitelj kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti.

(2) Provjera identiteta iz stavka 1. ovog članka obavlja se promatranjem, pratnjom, prikupljanjem obavijesti, prikupljanjem obavijesti uz prikrivanje svrhe prikupljanja, prikrivanjem svojstva policijskog službenika i primjenom mjera tehničkog snimanja.

(3) Ako drukčije nije propisano posebnim zakonom, mjere pratnje i tehničkog snimanja iz stavka 2. ovog članka mogu trajati neprekidno najdulje dvadeset i četiri sata. Ako se radi o provjeri identiteta osumnjičenika za kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora od najmanje dvanaest godina, te mjere mogu trajati četrdeset i osam sati.

Članak 33.

(1) Utvrđivanje identiteta poduzima se prema osobi:

1. koja ne posjeduje ispravu iz članka 31. stavka 1. ovog Zakona ili se sumnja u vjerodostojnost te isprave;
2. koja je sumnjiva da je sudjelovala u kaznenom djelu za koje se progoni po službenoj dužnosti.

(2) Ako drukčije nije propisano posebnim zakonom, utvrđivanje identiteta se provodi primjenom znanstvenih metoda i sredstava (biometrija i druge metode).

(3) Ako drukčije nije propisano posebnim zakonom, u cilju utvrđivanja identiteta osobe policija je ovlaštena objaviti crtež, snimku ili opis osobe.

(4) Kad okolnosti nalažu, policija je ovlaštena objaviti fotografiju nestale osobe, te osobe koja o sebi ne može ili ne želi dati istinite podatke i fotografiju mrtvog tijela nepoznate osobe.

Članak 34.

(1) Policijski službenik može uskratiti obavijest o stvarnom razlogu provjere identiteta i o svom svojstvu, kad prikuplja obavijesti o kaznenom djelu za koje se progoni po službenoj dužnosti, ako bi to moglo ugroziti postizanje cilja provjere.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka, policijski službenik može to svojstvo prikrivati uporabom za tu svrhu pripremljenih isprava o svom identitetu i vlasništvu nad stvarima.

Članak 35.

(1) Provjera i utvrđivanje identiteta predmeta provodi se smislenom primjenom članaka 30. - 33. ovog Zakona, kad je u postupku potrebno utvrditi obilježja i svojstva predmeta kao i utvrditi odnos između osobe ili događaja i predmeta.

(2) Policija je ovlaštena javno objaviti fotografiju, crtež, snimku ili opis predmeta, ako je to važno za uspješno vođenje postupka utvrđivanja identiteta predmeta.

3. Prikupljanje obavijesti od građana

Članak 36.

(1) Kad postoji osnova sumnje da je počinjeno kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaj, policijski službenik može prikupljati obavijesti od osobe za koju je vjerojatno da ima saznanja o okolnostima u svezi s tim kaznenim djelom ili prekršajem.

(2) Policijski službenik može prikupljati obavijesti od građana u službenim prostorijama, na radnom mjestu građanina, drugom pogodnom mjestu, a uz prethodni pristanak osobe i u njezinu domu.

(3) Policijski službenik prikuplja obavijesti od žrtve kaznenog djela, postupajući posebno obzirno.

Članak 37.

Policijski službenik prikuplja obavijesti po nalogu državnog odvjetnika ili suda prema posebnom zakonu.

Članak 38.

(1) Prikupljanje obavijesti od djeteta poduzima posebno osposobljeni policijski službenik, u pravilu u nazočnosti roditelja, skrbnika, udomitelja, osobe kojoj je dijete povjereno na čuvanje i odgoj ili stručne osobe, po mogućnosti u domu djeteta.

(2) Roditelj, skrbnik, udomitelj ili osoba kojoj je dijete povjereno na čuvanje i odgoj neće biti nazočan prikupljanju obavijesti od djeteta ili maloljetnika ako postoji sumnja da je počinio kazneno djelo ili prekršaj na štetu djeteta ili maloljetnika.

(3) Iznimno od stavka 1. ovog članka, prikupljanje obavijesti od maloljetnika smije se obaviti i u školskim prostorima u prisutnosti ravnatelja škole ili pedagoga, odnosno psihologa kojeg on odredi i to samo ako osoba iz stavka 1. ovog članka ne može ili ne želi doći.

Članak 39.

Prikupljanje obavijesti, na temelju pisane zapovijedi nadređenog, može se provoditi uz prikrivanje svojstva policijskog službenika.

4. Pozivanje

Članak 40.

(1) Ako drukčije nije propisano posebnim zakonom, na razgovor radi prikupljanja obavijesti može se pozvati osobu za koju je vjerojatno da raspolaže s obavijestima korisnim za obavljanje policijskog posla.

(2) U pozivu se mora naznačiti naziv, mjesto i adresa ustrojstvene jedinice Ministarstva, razlog, mjesto i vrijeme pozivanja.

(3) Osoba koja je uredno pozvana zbog davanja obavijesti, a nije se odazvala pozivu, može se privesti samo ako je u pozivu na to bila upozorena ili iz okolnosti očito proizlazi da odbija primitak poziva.

(4) Osoba koja se odazvala pozivu ili je bila prisilno privedena, a odbije dati obavijest, ne smije se ponovno pozivati zbog istog razloga.

(5) O obavljenoj dostavi sastavlja se potvrda (dostavnica).

Članak 41.

(1) Osobu koja se nalazi u domu smije se pozivati u vremenu od 06.00 do 22.00 sata.

(2) Ako postoji opasnost od odgode, osobu od koje se traži obavijest policijski službenik je na temelju izričitog naloga ovlašten pozvati izvan vremena propisanog u stavku 1. ovog članka.

Članak 42.

(1) Policijski službenik je ovlašten osobu pozvati usmeno ili odgovarajućim telekomunikacijskim sredstvom, pri čemu joj je dužan priopćiti razlog pozivanja. Uz suglasnost osobe može ju i prevesti do službenih prostorija.

(2) Osoba se iznimno smije pozivati i putem sredstava javnog priopćavanja kad je to prijeko potrebno zbog opasnosti od odgode, sigurnosti postupanja ili kada se poziv upućuje većem broju osoba.

(3) Pozivanje maloljetne osobe obavlja se putem roditelja, skrbnika, udomitelja ili osobe kojoj je dijete povjereno na čuvanje i odgoj, a ako to nalažu posebne okolnosti slučaja, putem centra za socijalnu skrb.

(4) Na zahtjev pozvane osobe koja je pristupila na temelju poziva izdat će se potvrda o pristupanju.

5. Dovodjenje i privođenje

Članak 43.

(1) Ako posebnim zakonom nije određeno drukčije, dovođenje se obavlja prema odredbama ovog Zakona.

(2) Policijski službenik dovodi osobu na temelju pisane zapovijedi nadređenog ili naloga nadležnog tijela izdanog na temelju zakona.

(3) Osoba se dovodi u službene prostorije policije ili drugog nadležnog tijela, odnosno u drugo mjesto određeno u zapovijedi ili nalogu.

(4) Policijski službenik osobi koju treba dovesti prije dovođenja uručuje zapovijed ili nalog iz stavka 2. ovog članka.

(5) Policijski službenik neće uručiti zapovijed ili nalog iz stavka 2. ovog članka osobi za koju postoji sumnja da će pružiti otpor.

Članak 44.

(1) Osoba se dovodi u vremenu od 06.00 do 22.00 sata.

(2) Kad je dovođenje nužno radi poduzimanja policijskih poslova koji ne trpe odgodu, osobu se može dovesti i izvan vremena utvrđenog u stavku 1. ovog članka.

(3) Dovodjenje može trajati najdulje šest sati ako se obavlja unutar županije u kojoj je osoba zatečena. Kad se dovođenje obavlja izvan županije u kojoj je osoba zatečena, dovođenje može trajati najdulje dvanaest sati. Zakašnjenje u dovođenju se mora posebno obrazložiti.

Članak 45.

Policijski službenik bez pisane zapovijedi ili naloga privodi:

1. uhićenika;
2. osobu za koju treba utvrditi identitet;
3. osobu za kojom je raspisana potraga;
4. osobu iz članka 40. stavka 3. ovog Zakona;
5. u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

Članak 46.

(1) Odredbe o dovođenju i privođenju ne primjenjuju se prema osobi čije je kretanje znatno otežano zbog bolesti, starosti ili trudnoće, te osobi za koju se opravdano pretpostavlja da bi joj se dovođenjem bitno pogoršalo zdravlje. O tim činjenicama odmah se mora izvijestiti tijelo koje je izdalo nalog ili zapovijed za dovođenje.

(2) Odredbe o dovođenju i privođenju ne primjenjuju se prema osobi koja obavlja takve poslove koji se ne smiju prekidati sve dok joj se ne osigura odgovarajuća zamjena.

Članak 47.

(1) Policijski službenik je dužan osobu koju dovodi ili privodi, prije dovođenja i privođenja upoznati s razlozima poduzimanja te radnje i o pravu na obavještanje člana obitelji ili druge osobe koju ta osoba odredi.

(2) O dovođenju ili privođenju djeteta ili maloljetne osobe policijski službenik će odmah obavijestiti osobu iz članka 38. stavka 1. ovog Zakona.

6. Traganje za osobama i predmetima

Članak 48.

(1) Policija provodi traganje za osobama i predmetima.

(2) Traganje iz stavka 1. ovog članka se provodi raspisivanjem potrage i objave.

Članak 49.

Potruga se raspisuje:

1. za osobom za koju postoje osnove sumnje da je počinila kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaj, odnosno za osobom koja može dati obavijesti o navedenom kaznenom djelu, prekršaju ili počinitelju;
2. za nestalom osobom;
3. za osobom za kojom je izdana tjeratica u skladu s posebnim zakonom.

Članak 50.

Objava se raspisuje radi:

1. utvrđivanja prebivališta ili boravišta osoba, u slučaju propisanom zakonom;
2. utvrđivanja identiteta osobe koja nije u stanju dati osobne podatke ili mrtvog tijela osobe za koju se ne mogu utvrditi osobni podaci;
3. pronalaženja predmeta u svezi kaznenog djela ili prekršaja ili predmeta koji su pronađeni ili nestali;
4. oduzimanja predmeta ili isprava na temelju odluke suda ili tijela uprave.

7. Privremeno ograničenje slobode kretanja

Članak 51.

(1) U zakonom propisanom slučaju može se privremeno ograničiti pristup ili kretanje u određenom prostoru ili objektu ili zadržati osobe radi:

1. sprječavanja počinjenja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaja;
 2. pronalaženja i hvatanja počinitelja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaja za koji je propisana kazna zatvora;
 3. pronalaženja i hvatanja osoba za kojima se traga;
 4. pronalaženja tragova i predmeta koji mogu poslužiti kao dokaz da je počinjeno kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaj za koji je propisana kazna zatvora;
 5. osiguranja štice osoba, objekata ili prostora.
- (2) Ako drukčije nije propisano posebnim zakonom, zadržavanje u određenom prostoru ili objektu ne smije trajati dulje od ostvarenja cilja radi kojega je ovlast primijenjena, a najdulje šest sati.
- (3) Privremeno ograničenje pristupa ili kretanja u određenom prostoru ili objektu ne smije trajati dulje od vremena potrebnog za ostvarenje cilja radi kojega je ovlast primijenjena.

Članak 52.

- (1) Ako postoji opasnosti za život ljudi ili imovinu, policijski službenik može privremeno ograničiti pristup, kretanje ili zadržavanje u prostoru ili objektu. Ako drukčije nije propisano zakonom, ograničenje pristupa, kretanja i zadržavanja smije trajati najdulje dvanaest sati.
- (2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka, policijski službenik će udaljiti osobe i prema okolnostima naložiti uklanjanje stvari iz prostora ili objekta.
- (3) Kad to dopuste okolnosti, policijski službenik će priopćiti razloge provođenja radnji iz stavka 1. i 2. ovog članka.

8. Davanje upozorenja i naredbi građanima

Članak 53.

Policijski službenik upozorava osobu za koju je vjerojatno da bi:

1. svojim ponašanjem mogla dovesti u opasnost osobu ili imovinu, ugroziti sigurnost prometa, narušiti javni red i mir ili ometati nadzor državne granice;
2. mogla počinuti, potaknuti ili izazvati drugu osobu da počini kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaj.

Članak 54.

(1) Policijski službenik izdaje naredbu građaninu radi:

1. otklanjanja opasnosti za život;
2. otklanjanja opasnosti za imovinu;
3. sprječavanja počinjenja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti i prekršaja, hvatanja počinitelja tog kaznenog djela i prekršaja, te pronalaženja i osiguranja tragova koji mogu poslužiti kao dokaz;
4. održavanja ili uspostavljanja narušenog javnog reda i mira;
5. sigurnosti cestovnog prometa;
6. neometanog nadzora državne granice;
7. sprječavanja pristupa štice osobi, štice objektu ili štice prostoru, te pristupa i zadržavanja na prostoru ili objektu gdje to nije dopušteno;

8. sprječavanja nastupanja i otklanjanja posljedica opće opasnosti;
 9. u drugim slučajevima propisanim zakonom.
- (2) Naredba iz stavka 1. ovog članka može se izdati i većem broju građana.

Članak 55.

Upozorenja i naredbe se daju usmeno, pisano ili na drugi način propisan pravilima o primjeni policijskih ovlasti (svjetlosnim i zvučnim signalima, znakovima, rukom i na drugi način).

9. Uporaba tuđeg prijevoznog sredstva i telekomunikacijskog uređaja

Članak 56.

(1) Policijski službenik može i bez pristanka osobe, uporabiti prijevozno sredstvo kojim se osoba služi, radi:

1. prijevoza osobe kojoj je ugrožen život;
2. sprječavanja počinjenja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti ili progona počinitelja takvog kaznenog djela, kada drukčije ne može provesti tu radnju.

(2) O razlozima uporabe tuđeg prijevoznog sredstva odmah se obavještava nadređeni policijski službenik, a čim je to moguće osobi se izdaje odgovarajuća potvrda s navođenjem razloga uporabe.

(3) Troškovi uporabe i drugi troškovi nastali uporabom tuđeg prijevoznog sredstva naknađuju se iz državnog proračuna.

Članak 57.

(1) Policijski službenik može i bez pristanka osobe, uporabiti telekomunikacijski uređaj kojim se osoba služi, radi:

1. obavještavanja o opasnosti za život i imovinu;
2. tijekom progona počinitelja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti;
3. obavještavanja o vjerojatnosti počinjenja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti.

(2) O uporabi tuđeg telekomunikacijskog uređaja odmah se obavještava nadređeni policijski službenik, a čim je to moguće osobi se izdaje odgovarajuća potvrda.

(3) Troškovi uporabe i drugi troškovi nastali uporabom tuđeg telekomunikacijskog uređaja naknađuju se iz državnog proračuna.

10. Privremeno oduzimanje, čuvanje i prodaja predmeta

Članak 58.

(1) Policijski službenik privremeno oduzima i čuva predmete pod uvjetima i na način propisan ovim i drugim zakonom.

(2) Policijski službenik izdaje potvrdu o privremenom oduzimanju predmeta.

Članak 59.

Policijski službenik privremeno oduzima predmet i kad je:

1. vjerojatno da je predmet namijenjen počinjenju kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaja;
2. to potrebno radi zaštite opće sigurnosti;
3. predmet moguće uporabiti za samoozljeđivanje, napad, bijeg, te skrivanje ili uništenje tragova kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaja;
4. kad je to određeno posebnim propisom.

Članak 60.

(1) Kad čuvanje privremeno oduzetih predmeta u prostorijama policije nije moguće ili je povezano sa značajnim poteškoćama, takvi predmeti mogu se čuvati u drugom prostoru, do odluke nadležnog tijela, osim ako drukčije nije određeno drugim zakonom.

(2) Kad prestanu razlozi zbog kojih je predmet privremeno oduzet, on će se vratiti osobi od koje je privremeno oduzet, ako zakonom ili odlukom nadležnog tijela, nije drukčije određeno.

Članak 61.

(1) Policija će prodati privremeno oduzete predmete ako je to određeno zakonom. Prije toga će se, ako se predmet ima uporabiti kao dokaz, provjeriti jesu li poduzete nužne dokazne radnje.

(2) Policija može prodati privremeno oduzete predmete kad:

1. prijeti opasnost od uništenja ili značajnog gubitak vrijednosti predmeta;
2. je čuvanje i održavanje predmeta vezano s nerazmjerno visokim troškovima ili teškoćama;
3. ovlaštena osoba ne preuzme privremeno oduzeti predmet u određenom roku nakon što je upozorena da će predmet biti prodan ako ga ne preuzme;
4. ako se ne može utvrditi vlasnik predmeta.

(3) Privremeno oduzeti predmeti se prodaju na javnoj dražbi.

(4) Ako se privremeno oduzeti predmet nije mogao prodati na javnoj dražbi ili ako je očigledno da će troškovi dražbe biti nerazmjerni u odnosu na vjerojatni iznos koji će se pribaviti prodajom, ili ako postoji opasnost od propadanja predmeta, privremeno oduzeti predmeti će se prodati u slobodnoj prodaji.

(5) Ako se kupac ne može pronaći unutar roka od jedne godine, privremeno oduzeti predmet može se uporabiti za opće dobro ili uništiti.

(6) Sredstva ostvarena prodajom privremeno oduzetog predmeta, prihod su državnog proračuna.

11. Zaprimanje prijava, podnošenje kaznenih prijava i izvješća

Članak 62.

(1) Policijski službenik je dužan zaprimiti prijavu o kaznenom djelu za koje se progoni po službenoj dužnosti. Ako je prijava priopćena telefonom ili drugim telekomunikacijskim uređajem, osigurava se, kad je to moguće, njezin elektronički zapis i o tome sastavlja službena zabilješka.

(2) Ako se prijava podnosi usmeno prijavitelj će se upozoriti na posljedice lažnog prijavljivanja i po potrebi će se zatražiti pojašnjenja i dostavljanje dokumentacije i drugih podataka na koje se podnositelj poziva kako bi se mogla ocijeniti opravdanost prijave. O usmenoj prijavi sastavlja se zapisnik u koji će se unijeti dana upozorenja.

(3) Ako policijski službenik unatoč danim pojašnjenjima ocijeni da nije počinjeno kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti, upozorit će podnositelja kako podnošenje prijave nije opravdano. Na izričit zahtjev podnositelja, policijski službenik će uzeti prijavu na zapisnik.

(4) Policijski službenik u prijavi navodi:

1) osobne podatke podnositelja prijave;

2) upozorenja i pouke koje su dane;

3) opis djela koje je predmet prijave;

4) podatke o počinitelju ako su poznati;

5) podatke o žrtvi, te posebno je li podnesen imovinskopravni zahtjev;

6) podatke o svjedocima;

7) skice, slike, spise o poduzetim mjerama i radnjama, službene zabilješke, izjave i

8) drugi materijal koji može biti koristan za uspješno vođenje postupka.

(5) Ako drukčije nije propisano zakonom, policija prijavu o kaznenom djelu za koje se progoni po službenoj dužnosti odmah dostavlja nadležnom državnom odvjetniku.

Članak 63.

(1) Ako se pri podnošenju kaznene prijave ili provođenjem izvida utvrdi da se radi o kaznenom djelu koje se progoni po privatnoj tužbi ili se utvrdi da događaj nema obilježja kaznenog djela, policija je dužna o tome izvijestiti podnositelja. Na zahtjev osobe ovlaštene na podnošenje privatne tužbe, policijski službenik je dužan poduzeti radnje za utvrđivanje vjerojatnog počinitelja koje ta osoba ne može sama poduzeti.

(2) Ako policijski službenik zaprimi pisanu ili usmenu prijavu o kaznenom djelu za koje se progoni na temelju privatne tužbe, a počinitelj je poznat, dužan je o tome obavijestiti osobu koja je ovlaštena podići privatnu tužbu, osim ako ta osoba nije sama podnijela prijavu.

(3) Policijski službenik nije dužan poduzeti radnje iz stavka 1. ovog članka, kad postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo protiv časti i ugleda. Policijski službenik koji se zatekao na mjestu počinjenja kaznenog djela protiv časti i ugleda, na zahtjev oštećenika provjerit će identitet počinitelja i priopćiti osobne podatke oštećeniku.

Članak 64.

(1) Kad postoji osnova sumnje da je počinjeno kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaj, policija prikuplja podatke o tom kaznenom djelu i prekršaju, počinitelju, sudionicima, tragovima, dokazima i drugim okolnostima korisnim za otkrivanje i razjašnjenje tog kaznenog djela ili prekršaja.

(2) Ako drukčije nije propisano zakonom, kad policija prikupi obavijesti i podatke o kaznenom djelu za koje se progoni po službenoj dužnosti, sastavlja kaznenu prijavu i dostavlja ju bez odlaganja nadležnom državnom odvjetniku.

(3) Kad policija sama prikupi obavijesti i podatke o prekršaju postupa prema posebnom zakonu.

Članak 65.

(1) Policija sastavlja izvješće kad je to propisano zakonom i čim sazna za nove okolnosti važne za postupanje.

(2) Policija bez odlaganja dostavlja izvješće državnom odvjetniku ili drugom nadležnom tijelu.

12. Osiguranje mjesta događaja

Članak 66.

(1) Kad policijski službenik sazna za počinjenje kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti, prekršaja ili drugog događaja povodom kojega je potrebno pregledati mjesto događaja ili obaviti očevid, osigurat će mjesto događaja.

(2) Policijski službenik koji je prvi došao na mjesto događaja će:

1. prema okolnostima označiti prostor mjesta događaja;
2. zabraniti pristup i snimanje mjesta događaja;
3. pribaviti podatke o osobama koje imaju saznanja o događaju;
4. poduzeti mjere za sprječavanje nastupa opasnosti i štete za osobe i imovinu;
5. poduzeti mjere zaštite žrtve;
6. poduzeti druge mjere osiguranja mjesta događaja.

(3) Ako sam ne obavlja pregled ili očevid, o poduzetim mjerama te o drugim okolnostima, policijski službenik iz stavka 2., će izvijestiti osobu ili tijelo koja obavlja pregled ili očevid prije početka pregleda ili očevida.

Članak 67.

Policijski službenik će na mjestu događaja poduzeti i druge radnje propisane zakonom.

13. Provjera uspostavljanja telekomunikacijskog kontakta

Članak 68.

(1) Radi sprječavanja opasnosti, nasilja, sprječavanja i otkrivanja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti, policijski službenik može od davatelja telekomunikacijskih usluga zatražiti provjeru istovjetnosti, trajanja i učestalosti kontakta određenih telekomunikacijskih adresa.

(2) Provjera iz stavka 1. ovog članka može obuhvaćati i utvrđivanje mjesta na kojima se nalaze osobe koje uspostavljaju telekomunikacijski kontakt, te identifikacijske oznake uređaja.

(3) Provjera iz stavka 1. ovog članka provodi se na temelju pisanog odobrenja čelnika kriminalističke policije Ministarstva ili osobe koju on ovlasti.

14. Poligrafsko ispitivanje

Članak 69.

(1) Policijski službenik je ovlašten provesti poligrafsko ispitivanje nakon što osobu upozna:

1. s radom poligrafa;
2. s pravom da se ne podvrgne ispitivanju;
3. da rezultat ispitivanja ne može biti uporabljen kao dokaz u postupku.

(2) Ispitivanje iz stavka 1. ovog članka može se provesti samo nakon što osoba da pisanu suglasnost. Pisanu suglasnost za poligrafsko ispitivanje maloljetnika daje roditelj ili skrbnik. Ako su roditelj ili skrbnik mogući počinitelji kaznenog djela na štetu maloljetnika, suglasnost za poligrafsko ispitivanje daje nadležni centar za socijalnu skrb.

(3) Policijski službenik je dužan prekinuti poligrafsko ispitivanje ako osoba od koje se traže obavijesti, nakon što je dala pisanu suglasnost, izjavi da istu povlači.

Članak 70.

Poligrafskom ispitivanju ne smije se podvrgnuti:

1. osoba koja je pod utjecajem alkohola, opojnih droga ili drugih psihoaktivnih tvari;
2. osoba koja ima ozbiljna srčana oboljenja;
3. osoba u stresnom stanju;
4. osoba koja uzima lijekove za smirenje;
5. osoba koja pokazuje vidljive znakove duševne bolesti ili poremećenosti;
6. osoba koja osjeća intenzivnu fizičku bol;
7. trudnica i roditelja;
8. dijete.

15. Pregled dokumentacije

Članak 71.

(1) Kad provodi kriminalističko istraživanje policijski službenik može pregledati poslovnu dokumentaciju fizičkih i pravnih osoba.

(2) Klasificirane podatke policijski službenik može pregledati samo pod uvjetima i na način određen zakonom.

(3) Osoba čija se poslovna dokumentacija pregledava može zahtijevati da se ne objavljuju podaci koji se odnose na njeno poslovanje.

(4) O pregledu poslovne dokumentacije policijski službenik izdaje potvrdu.

Članak 72.

(1) Policijski službenik će privremeno oduzeti dokumentaciju, ako postoje uvjeti iz članka 58. i 59. ovog Zakona.

(2) O privremenom oduzimanju dokumentacije izdaje se potvrda u kojoj se navodi koja je dokumentacija privremeno oduzeta.

16. Ulazak i pregled objekata i prostora

Članak 73.

(1) Policijski službenik je ovlašten ući i pregledati objekte i prostorije državnih tijela i pravnih osoba, te druge poslovne prostore radi:

1. pružanja pomoći;
2. otklanjanja ozbiljne opasnosti po život i zdravlje ljudi ili imovinu većeg opsega;

3. pronalaženja počinitelja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaja, kojeg neposredno progoni;
4. postupanja po dojavi o prisutnosti eksplozivne naprave ili druge opasnosti ili vjerojatnosti počinjenja teškog kaznenog djela;
5. osiguranja štice osoba, objekata i prostora .

(2) Policijski službenik će prije ulaska i pregleda iz stavka 1. točke 2. i 3. ovog članka, izvijestiti odgovornu osobu i zatražiti da prisustvuje pregledu. Iznimno, ako to nalažu posebne okolnosti, policijski službenik obavijest i poziv može dati i nakon ulaska i otpočinjanja pregleda. Razlog ulaska i otpočinjanja pregleda bez prethodnog obavještanja odgovorne osobe, mora se posebno obrazložiti u pisanom izvješću. Ulazak i pregled vojnog objekta policijski službenik obavlja uz nazočnost vojne policije.

(3) Policijski službenik prilikom ulaska i pregleda može koristiti tehnička sredstva i službenog psa.

(4) Policijski službenik o radnjama iz ovog članka sastavlja pisano izvješće te izdaje potvrdu o ulasku i obavljenom pregledu.

17. Ulazak u tuđi dom

Članak 74.

(1) Policijski službenik može bez pisanog naloga ući i obaviti pregled tuđeg doma i s njim povezanih prostorija ako:

1. to držatelj stana ili stanar traži;
2. je to prijeko potrebno zbog poziva u pomoć;
3. je to prijeko potrebno radi otklanjanja ozbiljne opasnosti po život i zdravlje ljudi ili imovinu većeg opsega;
4. radi izvršenja naloga o dovođenju;
5. kada je to određeno posebnim propisom.

(2) Policijski službenik može ući i obaviti dokazne radnje u tuđem domu pod uvjetima i na način propisan posebnim zakonom.

(3) Prilikom postupanja prema ovom članku, ako na drugi način nije moguće ući u dom, policijski službenik može nasilno otvoriti dom ili za ulazak koristiti nužni prolaz kroz prostorije u posjedu druge osobe. Policijski službenik će, ako u domu zatekne dijete, prema djetetu postupati posebno obzirno i prema potrebi o radnji obavijestiti nadležni centar za socijalnu skrb.

(4) Policijski službenik o radnjama iz ovog članka sastavlja pisano izvješće te izdaje potvrdu o ulasku i obavljenom pregledu.

18. Pregled osoba, predmeta i prometnih sredstava

Članak 75.

(1) Policijski službenik može obaviti pregled osoba, predmeta i prometnih sredstava kad:

1. treba spriječiti bijeg počinitelja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti;
2. je potrebno otkriti tragove kaznenog djela ili druge dokaze;
3. je to potrebno radi zaštite opće sigurnosti.

(2) Pri obavljanju pregleda na odgovarajući način se primjenjuje članak 71. stavak 2. i 3. ovog Zakona.

Članak 76.

(1) Pregled osobe obavlja osoba istoga spola. Iznimno, kad je nužan žuran pregled osobe radi oduzimanja oružja ili predmeta prikladnih za napad ili samoozljeđivanje, pregled može obaviti osoba drugog spola.

(2) Prilikom pregleda policijski službenik može koristiti tehnička sredstva i službenog psa.

(3) Ako drukčije nije propisano posebnim zakonom pri poduzimanju pregleda policijski službenik može nasilno otvoriti zatvoreno prijevozno sredstvo ili rastaviti predmet kojeg osoba nosi sa sobom, samo ako postoji neposredna opasnost za život ljudi ili imovinu. Prema potrebi pozvat će se stručna osoba koja će omogućiti pregled.

Članak 77.

(1) Pregled predmeta i prometnih sredstava se obustavlja, ako se pregledom otkriju tragovi kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti ili drugi dokazi, ili je potrebno nasilno otvaranje ili rastavljanje predmeta pregleda.

(2) Nakon obustave pregleda prema potrebi, postupit će se prema pravilima o pretrazi u posebnom zakonu.

(3) Prije poduzimanja pretrage iz stavka 2. ovog članka, policijski službenik će obavijestiti državnog odvjetnika i postupiti prema njegovu nalogu.

(4) O radnjama iz članka 75. i 76. ovoga Zakona, policijski službenik sastavlja izvješće i izdaje odgovarajuće potvrde. U izvješću će policijski službenik posebno obrazložiti razloge obavljenog pregleda od strane osobe suprotnog spola.

19. Javno raspisivanje nagrade

Članak 78.

(1) Policija je ovlaštena javno raspisati nagradu za danu obavijest radi:

1. otkrivanja i uhićenja osobe koja je počinila teško kazneno djelo ili kazneno djelo koje je posebno uznemirilo javnost;

2. pronalaženja nestale osobe;

3. drugih opravdanih slučajeva kada su obavijesti građana potrebne u ostvarenju policijskih poslova iz članka 3. ovog Zakona.

(2) Raspisivanje nagrade može se objaviti u sredstvima javnog priopćavanja ili na drugi način.

(3) Nema pravo na nagradu osoba koja je dala obavijest za koju je raspisana nagrada, ako policija već raspolaže tom obavijesti.

20. Snimanje na javnim mjestima

Članak 79.

(1) Radi sprječavanja kaznenih djela za koja se progoni po službenoj dužnosti i prekršaja, policija može snimati javna mjesta audio – video uređajima.

(2) Kad postoji opasnost da prilikom javnog okupljanja dođe do ugrožavanja života i zdravlja ljudi ili imovine, policija je ovlaštena obaviti audio - video snimanje i fotografiranje javnog skupa.

- (3) Policija mora namjeru o snimanju iz stavka 1. i 2. ovog članka prethodno javno objaviti.
- (4) Radi nadzora državne granice policija može snimati područje državne granice i graničnih prijelaza.

21. Prikrivene policijske radnje

Članak 80.

(1) Policijski službenik može tijekom kriminalističkog istraživanja uporabiti prikrivene policijske radnje, ako je očigledno da se drugim radnjama neće postići cilj policijskog posla. Prikrivene policijske radnje su:

- 1) motrenje;
- 2) pratnja;
- 3) klopka.

(2) Zapovijed za poduzimanje, sadržaj i trajanje prikrivene policijske radnje, izdaje glavni ravnatelj ili osoba koju on ovlasti.

22. Uporaba sredstava prisile

Članak 81.

Sredstva prisile u smislu ovog Zakona su:

1. tjelesna snaga;
2. raspršivač sa nadražujućom tvari;
3. palica;
4. sredstva za vezivanje;
5. uređaj za prisilno zaustavljanje motornog vozila;
6. službeni pas;
7. službeni konj;
8. posebna motorna vozila;
9. kemijska sredstva;
10. vatreno oružje;
11. uređaj za izbacivanje vode;
12. eksplozivna sredstva;
13. posebna oružja.

Članak 82.

(1) Sredstva prisile smiju biti uporabljena u slučajevima propisanim ovim Zakonom radi zaštite života ljudi, svladavanja otpora, sprječavanja bijega, odbijanja napada i otklanjanja opasnosti ako je vjerojatno da se mjerama upozorenja i naredbi neće postići cilj.

(2) Sredstva prisile se s posebnim obzirom primjenjuju prema djetetu, osobi čije je kretanje znatno otežano, trudnici u vidljivom stadiju trudnoće, te osobi koja je očigledno bolesna.

(3) Sredstva prisile se uporabljaju nakon prethodnog upozorenja, osim ako je vjerojatno da bi prethodno upozorenje ugrozilo postizanje cilja.

Članak 83.

- (1) Policijski službenik će uvijek uporabiti najblaže sredstvo prisile kojim se postiže cilj.
- (2) Policijski službenik prestaje s uporabom sredstva prisile odmah po prestanku razloga zbog kojih je sredstvo prisile bilo uporabljeno.

a) Uporaba tjelesne snage, raspršivača s nadražujućom tvari i palice

Članak 84.

- (1) Policijski službenik je ovlašten uporabiti tjelesnu snagu radi:
 1. svladavanja otpora osobe koja remeti javni red i mir ili koju treba dovesti, privesti, zadržati ili uhititi;
 2. sprječavanja samoozljeđivanja osobe;
 3. odbijanja napada na sebe ili drugu osobu ili na objekt ili prostor koji osigurava;
 4. sprječavanja samovoljnog udaljavanja osobe s određenog mjesta.
- (2) Policijski službenik je ovlašten uporabiti raspršivač s nadražujućom tvari kad su ispunjeni uvjeti za uporabu tjelesne snage, osim u slučajevima svladavanja pasivnog otpora.
- (3) Policijski službenik je ovlašten uporabiti palicu, ako je uporaba tjelesne snage ili raspršivača s nadražujućim tvari, bezuspješna ili ne jamči uspjeh.

b) Uporaba sredstava za vezivanje

Članak 85.

- Policijski službenik je ovlašten uporabiti sredstva za vezivanje radi sprječavanja:
1. otpora osobe ili odbijanja napada usmjerenog na policijskog službenika;
 2. bijega osobe;
 3. samoozljeđivanja ili ozljeđivanja druge osobe.

c) Uporaba uređaja za prisilno zaustavljanje motornog vozila

Članak 86.

- Uporaba uređaja za prisilno zaustavljanje vozila dopuštena je radi sprječavanja:
1. bijega osobe koja je zatečena u kaznenom djelu za koje se progoni po službenoj dužnosti;
 2. bijega osobe koja je lišena slobode ili za koju postoji nalog za lišenje slobode;
 3. nezakonitog prelaska državne granice vozilom;
 4. nedopuštenog pristupa vozilom do objekta ili prostora gdje se nalaze osobe koje policijski službenik osigurava;
 5. daljnje vožnje osobi koja je prije toga bila zaustavljena i nije poštovala naredbu policijskog službenika.

d) Uporaba službenog psa

Članak 87.

- (1) Službenog psa sa zaštitnom košarom i na povodcu policijski službenik smije uporabiti kao sredstvo prisile kada je dozvoljena uporaba tjelesne snage, raspršivača s neškodljivim tvarima i palice.

(2) Službenog psa sa zaštitnom košarom i bez povodca, policijski službenik smije uporabiti kao sredstvo prisile za:

1. sprječavanje bijega i hvatanje počinitelja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti;
2. sprječavanje bijega osobe koja postupa protivno propisima o nadzoru državne granice;
3. odbijanje napada od objekta i prostora koji osigurava;
4. uspostavljanje narušenog javnog reda i mira.

(3) Službenog psa bez zaštitne košare i na povodcu policijski službenik smije uporabiti kao sredstvo prisile za:

1. uspostavljanje javnog reda i mira narušenog u većem opsegu;
2. sprječavanje djelovanja grupe ljudi koja ugrožava život ili osobnu sigurnost ljudi ili imovinu veće vrijednosti;
3. sprječavanje bijega počinitelja kaznenog djela za koje se progoni po službenoj dužnosti.

(4) Službenog psa bez zaštitne košare i bez povodca, policijski službenik smije uporabiti kao sredstvo prisile ako su ispunjeni uvjeti za uporabu vatrenog oružja.

e) Uporaba službenog konja

Članak 88.

Službeni konj smije se uporabiti kao sredstvo prisile radi uspostavljanja narušenog javnog reda i mira u većem opsegu.

f) Uporaba posebnih motornih vozila prilikom osiguranja šticećenih osoba

Članak 89.

Posebna motorna vozila mogu se koristiti i kao sredstvo prisile prilikom osiguranja šticećenih osoba, ako uporabom drugih sredstava prisile nije moguće zaštititi život šticećene osobe.

g) Uporaba kemijskih sredstava

Članak 90.

Kemijska sredstva dopušteno je uporabiti radi:

1. uspostavljanja javnog reda i mira narušenog u većem opsegu;
2. sprječavanja djelovanja grupe ljudi koja ugrožava život ili osobnu sigurnost ljudi ili imovinu veće vrijednosti;
3. sprječavanja otpora ili napada osobe koja se sklonila u zatvoreni prostor.

h) Uporaba vatrenog oružja prema osobama

Članak 91.

Policijski službenik je ovlašten uporabiti vatreno oružje:

1. u nužnoj obrani;
2. u krajnjoj nuždi ako bez uporabe vatrenog oružja ne može otkloniti istodobnu ili izravno predstojeću neskrivljenu opasnost za vlastiti ili život druge osobe, koja se na drugi način nije mogla otkloniti;

3. ako na drugi način ne može uhititi osobu zatečenu u kaznenom djelu za koje se može izreći kazna zatvora od najmanje deset godina ili osobu za kojom je raspisana potraga zbog počinjenja takvog kaznenog djela;
4. ako na drugi način ne može spriječiti bijeg osobe koja je osumnjičena ili optužena za kazneno djelo iz stavka 1. točka 3. ovog članka ili osobe koja je pobjegla s izdržavanje kazne zatvora za takvo kazneno djelo.

Članak 92.

- (1) Prije uporabe vatrenog oružja policijski službenik će uputiti usmenu naredbu: "stoj, policija!", a zatim naredbu i upozorenje: "stoj, pucat ću!".
- (2) Policijski službenik će nakon upućenih naredbi iz stavka 1. ovog članka ispaliti upozoravajući hitac u zrak, ako se time ne stvara opasnost za sigurnost ljudi i imovine.
- (3) Policijski službenik neće uputiti usmenu naredbu i upozorenje iz stavka 1. ovog članka ako je ugrožen njegov život ili život drugih osoba zbog vjerojatnog napada ili bi se dovelo u pitanje izvršenje službene zadaće.

Članak 93.

- (1) Uporaba vatrenog oružja nije dopuštena kad dovodi u opasnost život drugih osoba, osim ako je uporaba vatrenog oružja jedino sredstvo za obranu od napada ili otklanjanje opasnosti.
- (2) Uporaba vatrenog oružja nije dopuštena protiv djeteta ili maloljetnika, osim kad je uporaba vatrenog oružja jedini način za obranu od napada ili za otklanjanje opasnosti.
- (3) Kad su ispunjeni uvjeti za uporabu vatrenog oružja iz članka 91. ovog Zakona, pucanje u zrak radi upozorenja, kao i radi traženja pomoći, ne smatra se uporabom vatrenog oružja kao sredstva prisile u smislu ovog Zakona.

i) Uporaba vatrenog oružja prema životinjama

Članak 94.

- (1) Ako na drugi način nije moguće otkloniti opasnost za život ili tijelo osobe ili zdravlje ljudi policijski službenik može uporabiti vatreno oružje protiv životinja.
- (2) Oružje je dopušteno uporabiti prema bolesnim i teško povrijeđenim životinjama, kada veterinar ili druga osoba ne može poduzeti odgovarajuće mjere.

j) Uporaba sredstava prisile prema skupini

Članak 95.

- (1) Policijski službenik je ovlašten narediti skupini osoba da se razide ako se skupina protupravno okupila ili se protupravno ponaša te tako može izazvati nasilje.
- (2) Ako se skupina ne razide, dopušteno je uporabiti sredstva prisile iz članka 81. ovog Zakona, osim sredstava iz točke 10., 12. i 13. tog članka.
- (3) Sredstva iz stavka 2. ovog članka dopušteno je uporabiti samo po zapovijedi načelnika policijske uprave ili policijskog službenika kojeg on ovlasti.

k) Uporaba uređaja za izbacivanje vode

Članak 96.

- (1) Uređaj za izbacivanje vode se kao sredstvo prisile može koristiti radi uspostave javnog reda i mira narušenog u većim razmjerima ili probijanja odnosno uklanjanja prepreka.
- (2) Radi uspostave javnog reda i mira narušenog u većim razmjerima uređaj za izbacivanje vode može se koristiti tako da izbacuje koncentrirani ili disperzirani mlaz vode.
- (3) Koncentrirani mlaz vode se prema osobama smije koristiti na udaljenosti koja neće ugroziti njihov život.
- (4) Voda koju izbacuju mlaznice mora biti ekološki čista, a iznimno u nju smiju biti umiješane dopuštene koncentracije neškodljivih nadražljivih tvari ili obilježivača.

l) Uporaba posebnih vrsta oružja i eksplozivnih sredstava

Članak 97.

- (1) Posebne vrste oružja i eksplozivna sredstva dopušteno je uporabiti ako:
 1. postoje uvjeti iz članka 90. ovog Zakona;
 2. postoji neposredna opasnost za život ljudi ili imovinu velikog opsega;
 3. ako je uporaba drugih sredstava prisile očigledno neuspješna.
- (2) Posebna oružja i eksplozivna sredstva nije dopušteno uporabiti radi sprječavanja bijega osoba.
- (3) Eksplozivna sredstva nije dopušteno uporabiti prema maloljetnoj osobi, niti osobama u mnoštvu.
- (4) Odluku o uporabi posebnih vrsta oružja i eksplozivnih sredstava donosi glavni ravnatelj ili osoba koju on ovlasti.

m) Zaštita policijskog službenika nakon uporabe sredstava prisile

Članak 98.

- (1) Osobni podaci policijskog službenika koji je uporabio vatreno oružje su tajna.
- (2) Kad se protiv policijskog službenika vodi kazneni postupak ili postupak za naknadu štete zbog uporabe sredstava prisile ili drugih radnji u obavljanju policijskog posla, Ministarstvo će mu osigurati pravnu pomoć na teret Ministarstva u tom postupku i nakon što mu je prestao radni odnos u Ministarstvu.
- (3) Ministarstvo će osigurati pravnu pomoć na teret Ministarstva i građaninu koji je pružio pomoć policijskom službeniku, ako je protiv njega pokrenut kazneni postupak zbog radnje počinjene u vezi s pružanjem pomoći.
- (4) Policijskom službeniku koji uporabi vatreno oružje Ministarstvo će osigurati nužnu medicinsku i psihosocijalnu pomoć.
- (5) Kada su sredstva prisile uporabljena na način propisan zakonom, isključena je odgovornost policijskog službenika koji ih je uporabio.

23. Zaštita žrtava kaznenih djela i drugih osoba

Članak 99.

Ako drukčije nije propisano posebnim zakonom, dok za to postoje opravdani razlozi policija će na prikladan način zaštititi žrtvu i drugu osobu koja je dala ili može dati podatke važne za kazneni postupak ili njima blisku osobu, ako njima ili njihovim bliskim osobama, prijeti opasnost od počinitelja ili drugih osoba u svezi s kaznenim postupkom.

24. Provjera zastave, progon, zaustavljanje, uzapćenje i sprovođenje plovnog objekta

Članak 100.

(1) U obavljanju policijskih poslova na moru i unutarnjim plovnim putovima policijski službenik je ovlašten:

1. provjeriti zastavu plovnog objekta;
2. zaustaviti plovni objekt;
3. obaviti pregled isprava plovnog objekta i osoba na njemu;
4. izvršiti pregled plovnog objekta;
5. progoniti plovni objekt;
6. uzaptiti plovni objekt;
7. sprovesti plovni objekt nadležnom tijelu.

(2) Progon plovnog objekta iz stavka 1. točke 5. ovog članka može započeti ako se plovni objekt ne zaustavi nakon upućenog poziva na zaustavljanje vidljivim svjetlosnim, zvučnim ili znakovima međunarodnog signalnog kodeksa s udaljenosti koja omogućava prijem poziva.

(3) Ako progon iz stavka 2. ovog članka nije bio prekidan, može se nastaviti i na otvorenom moru dok progonjeni plovni objekt ne uplovi u teritorijalno more druge države.

Članak 101.

(1) Ako se progonjeni plovni objekt ne zaustavi, policijski službenik će ga nastojati zaustaviti manevrom ili uporabom drugog sredstva.

(2) U tijeku progona posada progonjenoga plovnog objekta može se upozoriti i zastrašiti ispaljivanjem hitaca u zrak, iznad plovnog objekta ili na sigurnoj udaljenosti ispred pramca.

(3) Ako se plovni objekt ne zaustavi niti nakon postupanja prema stavku 1. i 2. ovoga članka, dopušteno je uporabiti vatreno oružje prema plovnom objektu.

(4) Pri uporabi vatrene oružja policijski službenik je dužan u slučaju iz stavka 2. i 3. ovog članka pri uporabi vatrene oružja čuvati živote osoba na progonjenom plovnom objektu.

25. Radnje poduzete iz sigurnosnih razloga

Članak 102.

Kad je to neophodno iz sigurnosnih razloga (zaštita osoba, okupljanja i dr.), policija poduzima odgovarajuće radnje primjenom policijskih ovlasti iz ovog Zakona.

Glava V.
Postupanje u vrijeme izvanrednog stanja

Članak 103.

- (1) U vrijeme izvanrednog stanja, kad postoji opasnost od nasilja širih razmjera, policija može ograničiti ili zabraniti kretanje i boravak u određenom prostoru.
- (2) Odluku iz stavka 1. ovog članka donosi ministar na prijedlog glavnog ravnatelja. Ako se odluka odnosi na prostor u kojem se nalazi vojni objekt, odluku donosi ministar uz prethodnu suglasnost ministra obrane.
- (3) Ograničenje i zabrana iz stavka 1. ovog članka, mogu trajati u vrijeme izvanrednog stanja ali samo dok za to postoje razlozi zbog kojih su mjere određene.

Glava VI.
Ovlasti za donošenje propisa

Članak 104.

- (1) Vlada Republike Hrvatske uredbom propisuje:
- izgled odore policijskih službenika iz članka 15. ovoga Zakona,
 - vrste službenog naoružanja i streljiva te opreme iz članka 21. ovoga Zakona.
- (2) Ministar donosi propise o:
- načinu obavljanja kriminalističkog istraživanja iz članka 1. stavka 2. točke 2. ovoga Zakona,
 - načinu pružanja pomoći iz članka 7. i 8. ovoga Zakona,
 - obavljanju policijskih poslova u inozemstvu, obavljanju policijskih poslova koje inozemni policijski službenik obavlja u Republici Hrvatskoj te sudjelovanju policijskog službenika u zajedničkoj istrazi iz članka 10. i 22. ovoga Zakona,
 - nošenju oružja i streljiva iz članka 21. ovoga Zakona,
 - o načinu postupanja policijskih službenika prilikom obavljanja policijskih poslova i primjeni policijskih ovlasti iz članaka 23. do 102. ovoga Zakona.
- (3) Ministar u suglasnosti s glavnim državnim odvjetnikom Republike Hrvatske donosi propis o načinu postupanja u provođenju izvida kaznenih djela iz članka 11. ovoga Zakona.
- (4) Vlada Republike Hrvatske i ministar donijet će propise iz stavka 1. – 3. ovoga članka u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Glava VII.
Prijelazne i završne odredbe

Članak 105.

Podzakonski propisi doneseni na temelju Zakona o policiji ("Narodne novine" broj 129/2000 i 41/2008) ostaju na snazi do stupanja na snagu provedbenih propisa koje će Vlada Republike Hrvatske i ministar donijeti na temelju ovoga Zakona, ukoliko nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Članak 106.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe članka 3., 4., 5., 8., 9. 10. i 16. - 78. Zakona o policiji ("Narodne novine" broj 129/2000. i 41/2008.).

Članak 107.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

V. OBRAZLOŽENJE ODREDBA

Glava I. Uvodne odredbe (članci 1. i 2.)

Uvodne odredbe propisuju predmet uređenja Zakona, svrhu poduzimanja policijskih poslova i provođenja policijskih ovlasti (članak 1. stavak 2.). Tu valja posebno istaknuti sprječavanje i otklanjanje opasnosti. Ovlast propisivanja policijskih poslova i ovlasti drugim zakonom je ograničena samo na pojedini posao i ovlast. Zakon u stavku 4. toga članka upućuje na pravila posebnih zakona prema kojima policija postupa kad provodi dokazne radnje (članak 1. stavak 4.).

U članku 2. su interpretativne klauzule pojmova koji se uporabljaju u Zakonu. To je vrlo važno za ujednačeno i pravilno tumačenje ne samo Zakona, nego i podzakonskih propisa koje valja donijeti na osnovi njegovih pravila.

Glava II. (članci 3. – 12.) uređuje opća pravila obavljanja policijskih poslova. Zakon u članku 3. nabroja 14 skupina policijskih poslova. Katalog policijskih poslova nije taksativan. Izvan njega pojedini policijski posao može biti ustanovljen drugim propisom. Svih 13 skupina poslova je specificirano prema kriteriju objekta zaštite (1., 2., 7., 10., 12.), cilju (3., 4., 5.), objektu radnji (6., 9.) itd. . Međutim, policija iz sigurnosnih razloga može poduzeti samo radnje koje su predviđene Zakonom.

U članku 4. je propisano da policijski službenik obavlja policijski posao i primjenjuje policijsku ovlast u tri situacije (po službenoj dužnosti, na temelju zapovijedi nadređenog i na temelju zakonom propisanog naloga nadležnog tijela). Načelo zakonitosti i razmjernosti pri izdavanju naloga za poduzimanje policijskog posla je predviđeno u stavku 2., a pravo odbijanja izvršenja nezakonitog naloga ili zapovijedi u stavku 3. toga članka.

Članak 5. sadrži načelo razmjernosti u stavku 1. koje obvezuje policijskog službenika u postupanju. To je druga bitno važna komponenta ostvarenja nastojanja na kojima počiva Zakon. Stavak 2. propisuje opću obvezu primjene policijske ovlasti kojom se manje zahvaća u slobode i prava čovjeka, a postiže cilj obavljanja policijskog posla.

U članku 6. se predviđa opća ali supsidijarna dužnost policije da poduzme mjere nužne za otklanjanje izravne opasnosti za ljude i imovinu, ako je očigledno da te mjere ne mogu pravodobno poduzeti nadležna tijela. Prema stavku 2. toga članka, policijski službenik je dužan i izvan službe poduzeti radnju spašavanja života i zaštite osobne sigurnosti ljudi i imovine.

Prema članku 7. stavak 1., policija na zahtjev suda, državnog odvjetnika ili državnog tijela u skladu sa zakonom pruža pomoć ako se prilikom provođenja službene radnje opravdano očekuje pružanje otpora. Pod uvjetima iz stavka 1. policija na njihov zahtjev, pruža pomoć i drugim pravnim osoba s javnim ovlastima. Zahtjev za pružanje pomoći se čelniku policijske uprave, upućuje najmanje osam dana prije službene radnje. Čelnik policijske uprave obavještava podnositelja o odobrenju i načinu pružanja pomoći, ili o razlozima odbijanja zahtjeva, najkasnije tri dana prije službene radnje.

Suradnja u području sigurnosti građana i imovine, s državnim tijelima i drugim subjektima je uređena u članku 8., a informiranje je predmet uređenja u članku 9. Suradnja s inozemnim tijelima je predmet uređenja u članku 10.

Članak 11., uređuje obavljanje izvida kaznenih djela koje policija poduzima kriminalističkim istraživanjem sukladno odredbama ovoga Zakona i podzakonskih propisa donesenim na temelju ovoga Zakona.

Prikriveno obavljanje policijskog posla je predmet uređenja u članku 12. Taj članak predviđa da se policijski posao može obavljati prikriveno time da se prikrivanje odnosi na pravni posao, pravnu i fizičku osobu, tijelo državne vlasti i sredstva komuniciranja. Prikriveno obavljanje policijskih ovlasti je podložno posebnom postupku izdavanja naloga od strane glavnog ravnatelja, a izričito je istaknuto da se za postupanje u okvirima naloga policijski službenik – izvršitelj, ne može pozivati na odgovornost, a sredstva pribavljena tim radnjama ulaze u državni proračun.

Glava III. (članci 13. – 22.) najvažnija su materija koju uređuje Zakon. Ta središnja cjelina Zakona predviđa 24. imenovane i skupinu drugih, neimenovanih policijskih ovlasti te sadrži opća pravila primjene policijskih ovlasti. Ta pravila imaju opću, načelnu važnost za druge odredbe Zakona u kojima se razrađuju okviri i sadržaj pojedinih policijskih ovlasti.

Zakon na prvom mjestu u članku 13. uređuje katalog policijskih ovlasti. Ukupno se predviđa 25 imenovanih policijskih ovlasti koje uređuje Zakon. Uvjet postojanja policijske ovlasti je predviđenost u zakonu, pa u skladu s tim za postojanje policijske ovlasti vrijedi načelo zakonitosti. Nema policijske ovlasti koja nije utemeljena na zakonu. Zakon uređuje cjelinu policijskih ovlasti, za njih je on središnji izvor. Drugim se zakonom može predvidjeti pojedina policijska ovlast (točka 25.). Policijsku ovlast primjenjuje policijski službenik u skladu s Ustavom i zakonom, vodeći računa o dostojanstvu i drugim temeljnim pravima i slobodama osobe prema kojoj se policijska ovlast primjenjuje, uz dužnost posebnog obzira prema određenim osobama (članak 14. stavak 2.).

Zakon posebno uređuje postupanje policijskog službenika u odori i u građanskom odijelu, prema maloljetniku, vojnoj osobi, te osobi s imunitetom. Zakon također okvirno uređuje držanje i nošenje oružja i streljiva. Detaljno su propisani uvjeti sudjelovanja u obavljanju policijskih poslova u inozemstvu (članak 22.), odnosno inozemnog policijskog službenika u Republici Hrvatskoj, te sudjelovanje u zajedničkoj istrazi (članak 22. stavak 4.). Ako nema posebnih odredaba međunarodnog prava, policijski službenik u potonjem slučaju postupa prema Zakonu.

Glava IV. (članci 23. – 102.), obuhvaća propise o pojedinim policijskim ovlastima. To je središnja, najopsežnija i ključna cjelina odredaba Zakona. Predmetno, Zakon određuje uvjete, subjekte i prostor primjene za sve policijske ovlasti. Modaliteti primjene pojedinih policijskih ovlasti imaju se urediti podzakonskim propisom (pravilima postupanja policijskih službenika u pojedinim područjima rada – članak 104.). To vrijedi za pretežnu većinu policijskih ovlasti čiji je provedbeni smisao uvjetovan spoznajama znanosti, iskustva, opremom i slično, ali prije svega dužnostima poštivanja načela razmjernosti i drugih općih načela primjene zahvata u ljudska prava.

Pri uređenju pojedinih policijskih ovlasti Zakon je vodio računa da se ona urede tako da ne kolidiraju s drugim propisima, prije svega pravilima kaznenog i prekršajnog postupka. Posebno valja upozoriti na diferenciran pristup Zakona uređenju modaliteta primjene pojedinih policijskih ovlasti. Time je Zakon u pristupu izjednačen s najnovijim europskim izvorima policijskog prava.

Zakon u pravilu policijske ovlasti uređuje tako da određuje uvjete primjene, subjekta izvršitelja, okvire, a zabranjuje određena postupanja radi zaštite prava i sloboda. Konkretno modalitete postupanja Zakon u odnosu na pojedine policijske ovlasti ne uređuje predviđajući da će to biti detaljno razrađeno u podzakonskim izvorima u skladu s propisom članka 104.

Time Zakon nastoji postići da su policijske ovlasti uređene na zakonskoj razini u odnosu na: 1. uvjete poduzimanja, 2. odnos prema temeljnim pravima i slobodama osoba prema kojima se poduzimaju, 3. prostor u kojemu ima djelovati policijski službenik i 4. zaštitu prava osoba koja bi mogla biti posredno zahvaćena policijskim ovlastima. Provedbena, unutarnja komponenta je predviđena kao predmet uređenja podzakonskih propisa. To je slučaj u inozemnom pravu gdje se provedba policijskih ovlasti uređuje smjernicama postupanja, taktičkim pravilima i slično.

Na izloženi način Zakon uređuje policijske ovlasti prikupljanja, procjene, pohrane, obrade i korištenja podataka; provjere i utvrđivanje identiteta osoba i predmeta; prikupljanja obavijesti od građana; pozivanja; dovođenja i privođenja; traganja za osobama i predmetima; privremenog ograničenje slobode kretanja; davanja upozorenja i naredbi građanima; uporaba tuđeg prijevoznog sredstva i telekomunikacijskog uređaja; oduzimanja predmeta; zaprimanja prijava, podnošenje kaznenih prijava, optužnih prijedloga i izvješća; osiguranja mjesta događaja; provjere uspostavljanja telekomunikacijskog kontakta; poligrafskog ispitivanja; pregleda dokumentacije; ulaska i pregleda objekata i prostora; ulaska u tuđi dom; pregleda osoba, predmeta i prometnih sredstava; javnog raspisivanja nagrade; snimanja na javnim mjestima; prikrivenih policijskih radnji; zaštite žrtava kaznenih djela i drugih osoba i provjere zastave, plovnog objekta.

Od takva pristupa Zakon opravdano odstupa u dijelu koji sadrži najveći broj odredaba (članci 81. – 98.), a posvećen je uporabi sredstava prisile. U tim je naime, odredbama postupanje policijskog službenika uređeno detaljno, zahvaćanjem u modalitete postupanja, posebno kad je u pitanju uporaba vatrenog oružja.

Zakon najprije predviđa u članku 81. katalog sredstava prisile s ukupno 13 vrsta takvih sredstava. Taj katalog je sukladan sredstvima prisile koje uporabljaju europske policije i posebno temeljnim načelima uporabe sredstava prisile koja su istaknuta u uvodu obrazloženja. Načela od kojih se polazi u uređenju uporabe sredstava prisile su: 1. nužnost, 2. razmjernost, 3. postupnost, 4. posebni obzir prema određenim kategorijama osoba i posebnim situacijama te 5. isključenje primjene u slučajevima mogućeg stradanja trećih osoba. Svakako valja upozoriti na odredbu članka 91. kao polaznu i ključnu odredbu za uporabu vatrenog oružja prema osobama. Upravo su u toj odredbi propisana četiri slučaja u kojima je policijski službenik ovlašten uporabiti vatreno oružje. Pri tomu valja imati u vidu da se u dva slučaja zapravo radi o slučajevima u kojima vatreno oružje može uporabiti i građanin (članak 91. točke 1. i 2.). U oba ta slučaja se radi o uporabi vatrenog oružja u situacijama u kojima je isključena protupravnost. U svega dva slučaja preostala slučaja Zakon predviđa posebnu policijsku ovlast na uporabu vatrenog oružja i to: ako na drugi način policijski službenik ne može uhititi osobu zatečenu u kaznenom djelu za koje se može izreći kazna zatvora od najmanje deset godina ili osobu za kojom je raspisana potraga zbog počinjenja takvog kaznenog djela ili ako na drugi način ne može spriječiti bijeg osobe koja je osumnjičena ili optužena za ili je pobjegla s izdržavanje kazne zatvora za takvo kazneno djelo. Na taj način Zakon strogo ograničava i precizira uporabu vatrenog oružja od strane policijskog službenika na jasno prepoznatljiva i točno određena četiri slučaja.

Zakon također uređuje postupak uporabe vatrenog oružja (članak 92.), isključenje uporabe vatrenog oružja u određenim situacijama ili prema određenoj osobi (članak 93.), te neka druga pitanja u svezi s tim (članci 94., 95.). U Zakonu su također odredbe o zaštiti policijskog službenika nakon uporabe sredstava prisile (članak 98.). Posebni slučaj uporabe vatrenog oružja u okviru progona plovnog objekta je također detaljno uređen u članku 101.

Glava V. (članak 103.), odnosi se na postupanje policije u vrijeme izvanrednog stanja. Neka druga europska zakonodavstva imaju također slične propise.

U Glavi VI. (članak 104.) se predviđaju ovlasti za donošenje propisa. Te propise donosi Vlada i ministar. Način postupanja u provođenju izvida kaznenih djela i prekršaja donosi ministar u suglasnosti s glavnim državnim odvjetnikom. Podzakonske propise valja donijeti u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu Zakona.

Glava VII. (članak 105. – 107.) propisuje se važenje podzakonskih propisa donesenih na temelju važećeg Zakona o policiji; prestanak važenja određenih članak Zakona o policiji te stupanje na snagu ovoga Zakona.